

תקצירים בעברית

לחפש את הרב – חייו והגותו של הרב יוסף דוב סולובייצ'יק לאור מחקרים חדשים

יוסף (ג'פרי) וולף

המאמר בודק את דמותו של הרב יוסף דוב סולובייצ'יק זצ"ל, כפי שהיא עולה מספרים אחדים שראו אור לא מכבר, שניים מהם פרי עטו ושניים נכתבו על ידי אחרים. תוך כדי ניתוח הספרים מוצעים במאמר כיווני מחקר חדשים לחוקרי חייו ומשנתו של הרב סולובייצ'יק. בין היתר, מוצע שתשומת לב מיוחדת תוקדש לפעילותו בקהילה היהודית בבוסטון; לזיקה המהותית שבין כתביו התלמודיים וההגותיים; ולהסברת משנתו הפילוסופית על רקע הדיאלקטיקה הקבועה ביהדות בין הלכה ורוחניות.

תפקיד הפרשנות התיאורית במחשבתו של הרב

שוברט (שמעון אליעזר הלוי) ספירו

בספרו *The Halakhic Mind* (N.Y. 1986) שנכתב ב-1944 מצהיר הרב י"ד סולובייצ'יק שכדי לחדור לעומק ההלכה יש להשתמש במתודה מיוחדת והיא "פרשנות תיאורית". הרב מגדיר מתודה זו כשיטה השואלת "מה זה?" ולא דווקא "למה זה?" במאמר זה נבדקים כמה מן הניתוחים ההלכתיים היותר מפורסמים של הרב, ומתברר שאין צורך להשתמש במתודה מיוחדת על מנת להסביר את הישגיו. בנוסף נבדקת באופן מפורט וביקורתי הצהרתו של הרב שגישתו של הרמב"ם במשנה תורה לסוגיית טעמי המצוות שונה מזו שבמורה נבוכים.

תקצירים בעברית

סימנים ומשמעויות

נפתלי מוזס

מאמר זה מפגיש בין התאוריה הסמיוטית של הפילוסוף אדמונד הוסרל ובין רצף של משניות ממסכת שבת המתאר את מלאכת "הכותב". אני טוען שניתן לקרוא את המשניות כתואמות את התאוריה הסמיוטית של הוסרל: יש הבחנה בין משמעות לסימון בלבד.

התערבות חז"ל בשוק המצרכים שיש בהם חיי נפש

אנדרו שיין

המאמר מנסה להסביר מדוע אסר התלמוד (בבא בתרא צ ע"ב) לאגור מצרכים חיוניים "דברים שיש בהן חיי נפש", ליצא אותם מצרכים, ולתווך בהם. הטענה היא שהבסיס לכל החוקים הוא החשש שפעולות אלה עלולות להוות מניפולציה על השוק. מעבר לכך, נטען שהיות שמדובר בחשש ולא בוודאות באשר למניפולציה על השוק, אזי המגבלות בשוק יחולו רק על מצרכים שיש בהם חיי נפש משום שבמצרכים אלה נגרם נזק כבד יותר לעניים, אם אכן קיימת מניפולציה על שוק. הסבר נוסף לכך שהמגבלות בשוק חלות רק על מצרכים אלה הוא שאולי במצב של חשש למניפולציה על השוק, שאפו חז"ל לאזן בין השוויון לבין היעילות במשק.